

Załącznik nr 4
do Sprawozdania z przebiegu i wyników konsultacji społecznych projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027

Sprawozdanie ze spotkania konsultacyjnego projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia zorganizowanego w dniu 26 stycznia 2022 r. w Tarnobrzegu

W dniu 26 stycznia 2022 r. w Państwowej Uczelni Zawodowej im. Prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu odbyło się czwarte spotkanie konsultacyjne projektu programu regionalnego *Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027* (FEP 2021-2027).

Uczestnicy spotkania, którzy przybyli na spotkanie poznali główne obszary wsparcia oraz proponowany podział dostępnych środków finansowych, jakie zostały przyznane województwu na realizację Programu.

Celem spotkania (konsultacji społecznych projektu Programu) było zebranie opinii oraz uwag środowisk, partnerów społecznych i gospodarczych, pozwalających na dokonywanie ewentualnych zmian w zakresie wsparcia ujętego w projekcie dokumentu, a w konsekwencji określenie właściwego kierunku rozwoju regionu. Spotkanie odbyło w formie hybrydowej. Osobiście w ww. spotkaniu wzięło udział 50 osób (wg list obecności), natomiast 46 osób uczestniczyło w nim za pośrednictwem platformy internetowej do wideokonferencji Zoom.

1. Otwarcie konferencji i powitanie uczestników

Spotkanie otworzyła Pani Aleksandra Gorzelak- Nieduży, która powitała uczestników i przedstawiła porządek spotkań konsultacyjnych. Na wstępie poinformowała, iż celem spotkania jest prezentacja założeń projektu programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, przeprowadzenie debaty nt. przedmiotowego dokumentu i późniejsze uwzględnienie w nim możliwych do zaakceptowania wniosków, uwag, propozycji zgłoszonych w toku tych konsultacji.

Pani Ewa Draus, Wicemarszałek Województwa Podkarpackiego, zaznaczyła, iż spotkanie konsultacyjne jest po to, aby zastanowić się w jaki sposób będziemy wydatkować Fundusze Europejskie. Jesteśmy województwem ambitnym, które się bardzo szybko rozwija. I na tę miarę przygotowaliśmy w 2020 roku Strategię Rozwoju Województwa Podkarpackiego z wizją do roku 2030. Wskazała, iż projekt programu regionalnego FEP 2021-2027 opiera się na *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2030*, w której to zostały wyznaczone m.in. 4 obszary tematyczne oraz Obszary Strategicznej Interwencji. Żeby osiągnąć te ambitne cele, które zostały tam

sprecyzowane, potrzebujemy stosownych funduszy, które będą pochodziły zarówno z poziomu regionalnego i krajowego, jak również będą wymagały współdziałania wszystkich samorządów i partnerów gospodarczych, przedsiębiorców oraz wszystkich partnerów społecznych, gdzie szczególną rolę odgrywają organizacje pozarządowe.

W spotkaniu konsultacyjnym udział wziął również **Pan Jacek Szlachta, profesor z Kolegium Ekonomicznego ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie**, jako ekspert zewnętrzny świadczący wsparcie i usługi doradcze na potrzeby opracowania projektu programu. Przedstawił on aspekty dotyczące przygotowania programów regionalnych. Podkreślił w swoich wypowiedziach znaczenie jakości kadr z uwagi na konieczność posiadania przekrojowej wiedzy z wielu obszarów Funduszy Europejskich. Ponadto zaznaczył, iż wykwalifikowana kadra jest bardzo istotna ze względu na sprawność wydawania Funduszy Europejskich oraz osiągnięcia zamierzonych efektów.

W dalszej kolejności głos zabrał **Pan Wojciech Magnowski, Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym**, który omówił projekt regionalnego programu FEP 2021-2027 z dnia 30.12.2021 r. nadmienił, iż na stronie internetowej zamieszczony został projekt regionalnego programu FEP 2021-2027 wraz z formularzem uwag i zachęcił do zgłaszania wszelkich uwag, komentarzy i opinii.

2. „Konsultacje społeczne projektu programu regionalnego FEP 2021-2027 (projekt z dnia 30 grudnia 2020 r.)”- Wojciech Magnowski Dyrektor Departamentu Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym UMWP

Prezentacja została przygotowana w oparciu o projekt programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 (wersja z dnia 30.12.2021 r.) i zawierała informacje na temat:

- podziału alokacji z polityki spójności na poziomie regionalnym;
- zasad koncentracji tematycznej środków w ramach FEP 2021-2027 (ring-fencing);
- projektu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021- 2027 z dnia 30 grudnia 2021 r. (wstępna struktura dokumentu, priorytety, potencjalni beneficjenci);

Prezentacja jest dostępna na stronie:

https://www.rpo.podkarpackie.pl/images/dok/2022/pliki/KONSULTACJE_FEP_2021-2027_26.01.2022_Tarnobrzeg.pdf.

3. Dyskusja z widowni i pytania z czatu.

W kontekście powyższego umożliwiono uczestnikom spotkania zadawanie pytań oraz kierowanie uwag i komentarzy w zakresie zaprezentowanych dokumentów, które przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Lp.	Osoba zgłaszająca	Uwagi	Odniesienie się do uwagi
1.	Dr hab. Anna Szylar , Rektor Państwowej Uczelni Zawodowej im prof. Stanisława Tarnowskiego w Tarnobrzegu	Priorytet 5, postulat dotyczy kwestii związanych z budową, rozbudową, wyposażeniem infrastruktury uczelnianej. Zadeklarowano złożenie formularza.	Zapisy programu skoncentrowane są na istniejącej już infrastrukturze i uzupełnieniu wyposażenia dla niej. Uzasadnieniem dla takiego zapisu jest dość niewielka skala środków, jakie będą do dyspozycji, na taki zakres wsparcia.
2.	Jerzy Sudoł , Starosta Powiatu Tarnobrzeskiego	EFS+ Infrastruktura ochrony zdrowia Postulat wsparcia infrastruktury szpitalnej	Jeśli chodzi o kwestie infrastruktury ochrony zdrowia, w sformułowanych "inwestycje w infrastrukturę podmiotów ochrony zdrowia" założono, że tego rodzaju przedsięwzięcia mieszczą się. Równocześnie należy mieć na uwadze, że wciąż trwają negocjacje z Komisją Europejską w obszarze zdrowia, a samo wsparcie infrastruktury szpitalnej nie jest priorytetem dla KE. Przekazany głos posłuży jako argument do negocjacji z KE.
3.	Dariusz Bożek , Prezydent Miasta Tarnobrzega	1. W moim przypadku jest to kwestia rozbudowy poradni, które mamy w Tarnobrzegu. One skutecznie uzupełniają lukę, która się czasem zdarzy w służbie zdrowia. Ja dzisiaj widzę, że takie jednostki powinny być również rozwijane. I tu również chodzi o infrastrukturę, o rozbudowę, ale także doposażenie. W jaki sposób pójść w kierunku rozbudowy takich miejsc jak na przykład zakład opiekuńczo-leczniczy? 2. Kwestia wykluczenia komunikacyjnego Czwórmieścia i uzupełnienia połączeń kolejowych komunikacją miejską i powiatową (uwzględnienie powiatu tarnobrzeskiego, powiatu stalowowolskiego, powiatu nizańskiego, powiatu sandomierskiego), obiektami P&R, jak również finansowania i utrzymania usług i infrastruktury w tym zakresie. Ponadto kwestia budowy/rozbudowy układu sieci dróg krajowych: DK9, S19, S74.	1. Jeśli chodzi o poradnie zdrowotne, to do tego zakresu funkcjonowania sektora zdrowia Komisja nie ma zastrzeżeń. Komisja nie ma zastrzeżeń do podstawowej opieki zdrowotnej i opieki specjalistycznej realizowanej przez przychodnie. Bezpośredni kontakt z pacjentem, nie kończący się lokowaniem pacjenta na łóżku szpitalnym, jest dla Komisji Europejskiej optymalny. W przypadku Zakładów Opiekuńczo-Leczniczych Komisja Europejska w głównej mierze stawia na deinstytucjonalizację usług. Jeżeli to jest placówka, która realizuje świadczenia w systemie całodobowym, to będzie trudność z umieszczeniem takiego wsparcia w programie, ponieważ tutaj zainteresowanie ze strony Komisji to jest głównie świadczenie usług środowiskowych. Natomiast trwają negocjacje, żeby w ramach tych działań, które są realizowane w szeroko rozumianych usługach społecznych, dopuścić możliwość realizowania usług w systemie środowiskowym również przez placówki, czyli przez takie podmioty właśnie jak ZOL-e czy jak DPS-y. Nie na zasadzie rozszerzania miejsc w DPS-ie czy w ZOL-u, ale na zasadzie świadczenia usług w środowisku przez pracowników tych instytucji, a co za tym idzie rozszerzenia możliwości świadczenia usług przez takie podmioty. Natomiast jeśli chodzi o świadczenie usług całodobowych w placówkach, takich 24-godzinnych

		<p>3. Kwestie związane polityką odpadową, z zieloną energią, niebieską energią bardzo interesują mieszkańców.</p>	<p>świadczących usługi w takim systemie jednakowego wsparcia dla wszystkich, bez deinstytucjonalizacji, bez świadczenia usług takich, które odpowiadają na potrzeby indywidualne osób, to tutaj uzyskanie takiego wsparcia będzie bardzo trudne, wręcz niemożliwe.</p> <p>2. Układ drogowy tworzony przez drogi krajowe nie jest przedmiotem wsparcia w ramach programu regionalnego. FEP 2021-2027 powinien wspierać kluczowe regionalne połączenia do systemu dróg krajowych, przede wszystkim zakwalifikowanych do sieci TEN-T. Założono, iż wsparciem na poziomie FEP 2021-2027 objęte zostaną wyłącznie drogi wojewódzkie.</p> <p>Potencjalna możliwość wsparcia dla Czwórmieścia w zakresie mobilności miejskiej istnieje w ramach Priorytetu 3 <i>Mobilność miejska</i> FEP 2021-2027, jak również w ramach programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, w projekcie którego wskazano, że interwencja w tworzenie i rozbudowę ekologicznych, zintegrowanych sieci transportu publicznego realizowana będzie w ośrodkach miejskich powyżej 50 tys. mieszkańców (ustawowo zobligowani organizatorzy transportu miejskiego): w miastach wojewódzkich, miastach średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz pozostałych miastach subregionalnych z podregionów z najwyższą kumulacją gmin zmarginalizowanych, wraz z ich obszarami funkcjonalnymi.</p> <p>3. Kwestie związane z odpadami, z odnawialnymi źródłami energii będą możliwe do wspierania.</p>
4.	Zbigniew Halat	<p>1. Czy działania dotyczące wymiany indywidualnych źródeł ciepła, nie tylko w sensie ogrzewania, ale także w sensie ciepłej wody będą mogły być zrealizowane? I jeżeli tak, to kto będzie mógł być beneficjentem takiego działania? Wydaje się, że naturalnym powinno być właśnie wykorzystanie modernizacji tych systemów ciepłowniczych. Aby wykorzystać je w pełni, potrzeba także wymiany systemów piecyków gazowych w blokach wielorodzinnych na centralną ciepłą wodę.</p> <p>2. Priorytetu 5 - wykluczeń społecznych, a dokładnie infrastruktury włączenia społecznego EFS+, remont lokali socjalnych, remont bloków, budynki po byłych hotelach pracowniczych. Modernizacja, modernizacja lokali socjalnych.</p>	<p>1. Spółdzielnie w zakresie termomodernizacji budynków mieszkaniowych są beneficjentem na poziomie krajowym. Natomiast w przypadku ciepła systemowego, czyli systemów ciepłowniczych, spółdzielnie mogą być beneficjentem w programie regionalnym.</p> <p>Wymiana indywidualnych źródeł ciepła (piecyków gazowych) zalicza się do projektu z zakresu poprawy efektywności energetycznej. Zatem tego typu projekty będą realizowane na poziomie regionalnym w FEP, zgodnie z podziałem interwencji określonym w linii demarkacyjnej.</p> <p>Natomiast, wprowadzenie wsparcia w celu szczegółowym 2(i) na wymianę indywidualnych piecyków gazowych (term) przygotowujących ciepłą wodę użytkową (c.w.u.) w mieszkaniach na rzecz podłączenia do sieci ciepłowniczej jako samodzielnego projektu, będzie wymagało dalszej analizy warunków w tym obszarze pod względem możliwości realizacji takiego pojedynczego projektu, w tym z uwzględnieniem zapisów linii demarkacyjnej.</p> <p>Ewentualne uszczegółowienie zapisów w tym zakresie zostanie wprowadzone na etapie opracowania dokumentów wdrożeniowych, w tym Szczegółowego Opisu Priorytetów FEP 2021-2027.</p>

			<p>Jednak ostateczny zakres wsparcia w obszarze efektywności energetycznej uzależniony będzie od wyniku negocjacji programu regionalnego z Komisją Europejską.</p> <p>2. Ze środków EFS+ w obszarze włączenia społecznego na działania związane z mieszkalnictwem w usługach społecznych przewidziane będą środki na wyposażenie w ramach tzw. cross-financingu. Jednak doprecyzowania tym zakresie będą zawarte w odrębnych dokumentach np. Szczegółowym Opisie Priorytetów lub adekwatnych wytycznych. Wsparcie infrastrukturalne lokali socjalnych nie będzie uwzględnione w zapisach programu FEP 2021-2027. Planuje się warunkowo dopuścić finansowanie na zasadzie dobudowy wind dla seniorów i OzN.</p>
5.	Pytanie z czatu	"Gmina będzie miała wyremontowane mieszkanie spełniające standardy mieszkania chronionego. Czy w związku z tym można pozyskać fundusze na jego wyposażenie, koszty utrzymania oraz na realizację zajęć?"	<p>Obecne zapisy projektu Programu FEP 2021-2027 nie wykluczają możliwości realizacji postulowanego zakresu wsparcia.</p> <p>Ze środków EFS+ przewidziane jest dofinansowanie wyposażenia w ramach tzw. cross-financingu oraz wszelkie działania związane z prowadzeniem mieszkania w obszarze włączenia społecznego w celu szczegółowym cs (k) dotyczącego <i>Usług społecznych i zdrowotnych świadczonych w społeczności lokalnych</i> w zakresie zaplanowanego działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie tworzenia i funkcjonowania mieszkań o charakterze chronionym i wspomagającym lub rozwój mieszkalnictwa adoptowalnego, działania w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych oraz inne rozwiązania łączące wsparcie społeczne i mieszkaniowe. <p>Ewentualne zapisy doprecyzujące będą możliwe na poziomie dokumentu Szczegółowego Opisu Priorytetów.</p> <p>A zatem, tak, zakładamy możliwość wsparcia takich lokali (mieszkania chronione, wspomagane, treningowe) oraz usług świadczonych w ramach procesu reintegracji, które się w takich lokalach odbywać się będą.</p>
6.	Antoni Sikoń reprezentant fundacji pożytku publicznego Fundacja parafii pod wezwaniami Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Tarnobrzegu "Serce i Ciepło"	<p>Uwaga dot. Priorytetu 5. Infrastruktura bliżej ludzi, cel szczegółowy, punkt.2.1.5.2 (str. 157) - prośba o sprecyzowanie.</p> <p>Postulat o możliwość pozyskania środków na dokończenie budowy hospicjum.</p> <p>Złożono formularz konsultacyjny.</p>	<p>Ponieważ mowa jest o placówce całodobowej opiekuńczej, nie ma zgody Komisji na to, żeby takie placówki całodobowe opiekuńcze wspierać. Jeżeli mówimy tutaj o hospicjum, to siłą rzeczy jest to placówka całodobowa. Jeżeli mowa o hospicjum i jeżeli tak naprawdę podmiot funkcjonowałby w systemie ochrony zdrowia, czyli byłby kontrakt z NFZ-em, to dotyczy to sfery zdrowia. Kompleksowe rozstrzygnięcie będzie możliwe dopiero po uzgodnieniach horyzontalnych sfery ochrony zdrowia pomiędzy KE, a państwem polskim. Natomiast jeśli mowa o placówce opiekuńczej, która funkcjonowałaby raczej w systemie pomocy społecznej, a nie w systemie ochrony zdrowia, to będzie trudność z uzyskaniem wsparcia, jeśli chodzi o infrastrukturę takiej placówki, która funkcjonuje w systemie całodobowym, a nie w systemie zdeinstytucjonalizowanym.</p>

7.	<p>Sebastian Nabrzęski – reprezentant uniwersytetów ludowych, szczególnie Bieszczadzki, Zaleszański i Niżański Uniwersytet Ludowy</p>	<p>1. Prośba o dodanie organizacji pozarządowych w katalogu beneficjentów celu szczegółowego 2.1.2.3. Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, a tym samym jednocześnie uniwersytety ludowe czy uniwersytety trzeciego wieku.</p> <p>2. Propozycja w zakresie dostosowanie opisu rodzajów działań w zakresie podejmowania szerokiej współpracy z organizacjami pozarządowymi, dla których cele statutowe są zbieżne z omawianym celem. Niezbędnym jest uwzględnienie współpracy z organizacjami, które takie działania podejmują zarówno w wymiarze lokalnym, jak i regionalnym, czyli chociażby Uniwersytety Ludowe (Cel szczegółowy 2.1.2.6. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia)</p> <p>3. Propozycja aby w sposób bardziej wyrazisty wskazać wśród beneficjentów organizacji pozarządowych, ze szczególnym uwzględnieniem Uniwersytetów Ludowych i Uniwersytetów Trzeciego Wieku, jako partnerów strategicznych (Cel szczegółowy 2.1.6.2 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie).</p> <p>4. W Priorytecie 5 "Infrastruktura bliżej ludzi", w celu szczegółowym 5.4 propozycja rozważenia np. budowy czy wsparcia budowy ośrodków promujących regionalne zasoby kultury z zastosowaniem nowoczesnych technologii infrastrukturalnych i ekspozycyjnych.</p> <p>Wśród beneficjentów wymienione są wprawdzie NGO's-y, ale naszym zdaniem to właśnie organizacje pozarządowe, a w szczególności uniwersytety ludowe</p>	<p>1. Katalog uprawnionych beneficjentów zostanie rozszerzony o organizacje pozarządowe w celu szczegółowym 2(iv) , tj. <i>wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i>.</p> <p>2. Zgodnie z projektem <i>Ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027</i>, w celu wspólnej realizacji projektu, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą regionalnym programem, może zostać utworzone partnerstwo przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie. Szczegółowe zapisy w tym zakresie zostaną wprowadzone na etapie opracowania dokumentów wdrożeniowych, w tym Szczegółowego Opisu Priorytetów FEP 2021-2027.</p> <p>3. W ramach Priorytetu 6 w CS (ii) wsparcie z EFRR będzie ukierunkowane na wskazane w ww. Priorytecie <i>Rodzaje działań</i>. Jednocześnie, katalog beneficjentów ujętych w CS 5 (ii) ujmuje kategorię beneficjenta organizacji pozarządowe, jak również kategorię jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia, tym samym, nie wyklucza Uniwersytetów Ludowych z możliwości udziału i budowania współpracy w ramach przyszłych projektów, które będą planowane oddolnie w ramach opracowywanych strategii terytorialnych (strategii IIT, strategii rozwoju ponadlokalnego, strategii rozwoju gminy). Ponadto, o sposobie realizacji projektu, w tym o tym, czy projekt będzie obejmował również inwestycje związane z rozwojem edukacji pozaformalnej i nieformalnej, będzie decydował wnioskodawca np. instytucja kultury, której cele statutowe są zbieżne np. z zadaniami z zakresu edukacji pozaformalnej i nieformalnej. Jeżeli chodzi o kategorię beneficjenta Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW) to zapisy Programu w Priorytecie 6 nie zawierają typu beneficjenta uczelnie, co uniemożliwia UTW aplikowanie o wsparcie w ramach tego Priorytetu. Zapisy Programu, z uwagi na limity znaków wprowadzone przez KE w ramach poszczególnych sekcji Programu nie mogą zostać uzupełnione.</p> <p>4. Wsparcie działań w zakresie budowy ośrodków promujących regionalne zasoby kultury nie są</p>
----	--	--	---

		<p>podejmują szereg działań w tym obszarze.</p> <p>5. W Priorytecie 7, cel szczegółowy 7.6, postulat o uwzględnienie metody grundtvigiańskiej jako jednej z wspierających podnoszenie kwalifikacji i kompetencji społeczeństwa regionu. Ważnym aspektem w opisie działań jest także wprowadzenie edukacji na terenach o mniejszym potencjale rozwojowym, jak również wsparcie działań realizowanych na rzecz chociażby ginących zawodów dywersyfikujących podejście zawodowe.</p> <p>6. Cel szczegółowy 7.7 - postulat o doprecyzowanie sposobu włączenia społecznego, o którym mowa w celu szczegółowym, chociażby przez włączanie przez kulturę.</p> <p>7. Postulat o uwzględnienie uniwersytetów ludowych czy uniwersytetów trzeciego wieku jako równie skutecznych organizacji podejmujących działania w obszarze integracji.</p> <p>8. W rodzajach działań jest także mowa o PES i PS. Należałoby uzupełnić usługi wspierające rozwój, także poprzez włączenie społeczne poprzez działania nawiązujące do kultury i tradycji regionalnych.</p> <p>9. Priorytet 8, cel szczegółowy 8.1. postulat by wśród beneficjentów obok obecnie wymienionych Lokalnych Grup Działania uwzględnić także organizacje pozarządowe, ze szczególnym naciskiem na uniwersytety ludowe i uniwersytety trzeciego wieku, które właśnie w ramach edukacji nieformalnej i pozaformalnej</p>	<p>przewidziane w ramach projektu Programu FEP 2021-2027.</p> <p>5. Wsparcie działań realizowanych na rzecz ginących zawodów przewidziane zostało w projekcie programu FEP 2021-2027 w ramach celu szczegółowego (g) w Priorytecie 8.</p> <p>6. W projekcie programu FEP 2021-2027 w obszarze włączenia społecznego w celu szczegółowym 4 (h) dot. zakresu Aktywnej integracji w ramach zapisów odnoszących się instrumentów aktywizacji społecznej ujętej jako element kompleksowych programów aktywnej integracji będzie możliwe, w zależności od potrzeb, realizowanie działań kulturalnych np. poprzez poprawę kompetencji w zakresie spędzania czasu wolnego i udziału w kulturze. Zapisy doprecyzowujące mogą znaleźć się w dokumencie SZOP.</p> <p>7. Katalog Beneficjentów wskazanych w projekcie Programu FEP 2021-2027 umożliwi realizację działań przez podmioty będące organizacjami pozarządowymi (tj. stowarzyszeń, fundacji prowadzących UL, UTW) zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z zastrzeżeniem, aby działały one w obszarze pomocy społecznej lub aktywizacji społeczno-zawodowej.</p> <p>8. Zgodnie ze stanowiskiem MFiPR kierunkiem i projektem linią demarkacyjną MFiPR usługi wspierające rozwój PES i PS skoncentrowane zostało na podnoszeniu potencjału, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego w ramach procesów biznesowych lub reintegracyjnych. Projekt FEP 2021-2027 nie precyzuje szczegółowo np. branż czy obszarów dot. kultury czy tradycji, ponieważ jest to podyktowane zidentyfikowaniem potrzeb. Ewentualne doprecyzowania w tym w zakresie będą możliwe na poziomie dokumentu SZOP</p> <p>9. W priorytecie 8 projektu programu FEP 2-21-2027 w celu szczegółowym (g) jako beneficjentów wskazano wszystkie podmioty w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W związku z powyższym instytucje społeczeństwa obywatelskiego, w tym Uniwersytety Ludowe mieszczą się w grupie beneficjentów w celu tym celu szczegółowym.</p>
--	--	---	---

		<p>podejmują szereg najistotniejszych działań.</p> <p>10. Priorytet 8, cel szczegółowy 8.2. W tym celu wskazuje się jako beneficjentów podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Należy jednak zauważyć, że tematyka wsparcia w uzyskiwaniu podstawowych kompetencji - z czasem nie będzie już tego brzmienia "podstawowych", tylko kompetencji - w tym również tak istotnych jak kompetencje cyfrowe, może być i wielokrotnie jest faktycznie realizowana przez organizacje pozarządowe. W tym względzie zapewne uniwersytety ludowe stanowią znaczący odsetek jednostek prowadzących edukację zarówno formalną, jak i pozaformalną. Warto zatem wziąć pod uwagę współpracę z instytucjami społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności właśnie z uniwersytetami ludowymi.</p>	<p>10. W działaniu Rozwój zdolności uczniów poza edukacją formalną Uniwersytety Ludowe mieszczą się w katalogu „wszystkich podmiotów – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą) nie ma tym samym potrzeby wyszczególniania tego podmiotu w grupie beneficjentów.</p>
8.	Małgorzata Zych	<p>1. Uwaga dotycząca wątpliwości czy w ogóle tego typu potrzeby społeczne, które realnie istnieją mogą być sfinansowane w ramach tego programu operacyjnego</p> <p>2. Czy w ramach tych pieniędzy, które państwo przewiduje, będzie można sfinansować na przykład baseny do kąpiel w wodzie siarczkowej? (infrastruktura wokół Jeziora Tarnobrzskiego).</p> <p>3. Czy w ramach celu szczegółowego 2.1.2.6 Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia środki mogą być przeznaczone na parki krajobrazowo-przyrodnicze?</p>	<p>1. Konsultujemy projekt naszego programu, którego finalny kształt będzie wynegocjowany z Komisją Europejską. Te negocjacje będzie prowadziło na naszą rzecz Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej. My będziemy Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wspierać ze wszystkich sił, by tu postulaty naszego regionu mogły zostać uwzględnione.</p> <p>2. Kwestie dotyczące infrastruktury wokół Jeziora Tarnobrzskiego. Przedsięwzięcia związane z taką turystyką lokalną, z potencjałem, który mieścić się będzie w obszarze potencjałów takich turystycznych inicjowanych z lokalnego poziomu, będzie mógł być rozwijany w ramach Priorytetu VI, gdzie przewidywane jest wsparcie na takie projekty, które będą wynikać ze strategii przygotowanej przez Miejski Obszar Funkcjonalny Tarnobrzega w ramach instrumentu ZIT. W związku z czym jeśli takie przedsięwzięcie zostanie ujęte w dokumencie planistycznym, który będzie podstawą do tego, by uzasadnić możliwość realizacji takich projektów, to takie możliwości być może będą wykonalne. Natomiast to zależy oczywiście od tego, by odpowiedni podmiot taką inicjatywę przedstawił i by w dokumencie w postaci takiej strategii ZIT, która będzie przygotowana dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego, takie przedsięwzięcie się znalazło.</p> <p>3. W zakresie projektów dotyczących bioróżnorodności mogą być realizowane projekty dotyczące parków krajobrazowych, jeśli będą one służyły przedsięwzięciom związanym z ochroną różnorodności biologicznej, z ochroną cennych przyrodniczo gatunków na terenie parku krajobrazowego. W projekcie</p>

			<p>programu FEP 2021-2027 mamy wpisane albo rezerwy przyrody, albo parki krajobrazowe, które są beneficjentami (jako zarządzający parkami krajobrazowymi / rezerwatami przyrody).</p> <p>Natomiast Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe są tworzone przez Gminę, która wpisuje się w istniejący katalog beneficjentów, tj. jednostki samorządu terytorialnego.</p>
9.	Pytanie z czatu	<p>Uwaga co do opisu celu dot. wskazania programu STOP SMOG.</p> <p>Nie ma pewności co do dalszych losów tego programu, warto byłoby rozważyć zastąpienie zapisów odnoszących się do programu Stop Smog zapisem bardziej ogólnym, który umożliwiłby wspieranie tego typu programów w przyszłości.</p> <p>25 stycznia ruszyła trzecia część programu Czyste Powietrze dedykowana osobom najuboższym, z najwyższym dofinansowaniem do 69 tysięcy złotych przy miesięcznym dochodzie nie większym niż 900 lub 1260 zł, dotyczy gospodarstw wieloosobowych i jednoosobowych. Zatem należy sądzić, iż osoby, które miałyby być beneficjentami programu Stop Smog, skorzystają z dofinansowania właśnie w ramach trzeciej części programu Czyste Powietrze. Równocześnie należy mieć na uwadze, iż na przełomie pierwszego i drugiego kwartału ogłoszony zostanie program Ciepłe Mieszkanie, w ramach którego beneficjenci - gminy, a beneficjentem końcowym będą właściciele lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych. Tak więc wprowadzenie bardziej ogólnych zapisów wydaje się zasadne.</p>	<p>To bardzo cenne spostrzeżenie. Tak naprawdę mamy świadomość tych zmian. Natomiast tak na potrzeby konsultacji społecznych posługiwaliśmy się znanym wszystkim nam terminem "Program Stop Smog", natomiast mamy świadomość tego, że program ten podlegać będzie zmianom i z dużym prawdopodobieństwem zostanie włączony do programu Czyste Powietrze. W związku z czym jest to cenna uwaga, którą myślę, że będziemy konsumować pozytywnie w efekcie zmian wynikających z następstw konsultacji społecznych.</p> <p>W FEP 2021-2027 zostanie wprowadzony bardziej ogólny zapis w odniesieniu do Programu STOP SMOG, tj. wsparcie będzie kontynuowane w ramach Programu Czyste Powietrze lub innego programu ograniczającego niską emisję.</p>
10.	Pytanie z czatu	<p>Mając na uwadze opis działania, mam pytanie, czy w ramach tego celu przewiduje się nabory dla JST (cel szczegółowy: wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego.).</p> <p>Na przykład w ramach programów parasolowych na działania umożliwiających retencjonowanie wody przez osoby fizyczne na wzór programu Moja Woda. Celem tego programu jest ochrona zasobów wodnych poprzez zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystanie zmagazynowanych wód</p>	<p>Może być to kontynuacja programu Moja Woda. W systemie właśnie takim, iż wnioski przyjmują Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Są to projekty takie małe, do 5 tysięcy, gdzie mamy dofinansowanie instalacji zatrzymywania wody opadowej i roztopowej.</p> <p>W FEP 2021-2027 celu szczegółowym 2(iv), tj. <i>Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego</i>, będzie możliwość wspierania projektów z zakresu niebieskiej lub zielonej infrastruktury. Działania ukierunkowane będą również na zarządzanie wodami opadowymi poprzez m.in. różne formy retencji. Te projekty mogłyby być realizowane oczywiście w formule parasolowej jako kontynuacja lub uzupełnienie, komplementarność tych</p>

		<p>opadowych i roztopowych. Celem strategicznym jest podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu oraz zagrożeń naturalnych, co w pełni wpisuje się w opis działania tego celu szczegółowego. Zaznaczyć należy, że program Moja Woda realizowany był przez dwa lata, 2020-2021. Na chwilę obecną nie wiadomo czy będzie kontynuowany.</p>	<p>projektów, które są teraz już realizowane czy były realizowane z programu Moja Woda. Jest to też możliwe w kontekście podziału Linii demarkacyjnej na poziomie regionalnym.</p> <p>Uwaga zostanie skierowana do rozważenia na dalszym etapie prac.</p> <p>Uszczegółowienie zapisów będzie miało miejsce analogicznie jak w perspektywie finansowej 2014-2020, na etapie opracowania dokumentów wdrożeniowych, w tym Szczegółowego Opisu Priorytetów FEP.</p>
11.	Pytanie z czatu	<p>Czy wymienione rodzaje działań można poszerzyć o działania polegające na tworzeniu warunków do naturalnego rozwoju ichtiofauny, gdzie beneficjentem mogłyby być związki wędkarskie (wzmacnianie ochrony zachowania przyrody, różnorodność biologiczna, zielona infrastruktura, w tym obszary miejskie oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczeń.)?.</p>	<p>Tego rodzaju wsparcie było dotychczas zapewnione z Programu Operacyjnego Rolnictwo i Morze. I wszelkiego rodzaju organizacje zrzeszające wędkarzy będą beneficjentem programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na perspektywę 2021-2027.</p> <p>Typy projektów możliwe do realizacji w ramach FEP 2021-2027 wynikają z projektu Umowy Partnerstwa (dokumentu wyznaczającego ramy programowania dla polityki spójności na lata 2021-2027), jak również z linii demarkacyjnej (dokumentu zapewniającego koordynację działań między poziomem krajowym i regionalnym).</p> <p>W katalogu uprawnionych beneficjentów w celu szczegółowym 2(vii) <i>Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia</i> wyszczególnione zostały organizacje pozarządowe. Związki wędkarskie jako stowarzyszenia, mogłyby ubiegać się o wsparcie projektów w ramach w/w celu szczegółowego.</p> <p>W FEP będzie możliwość wspierania z w/w celu szczegółowego wskazanego rodzaju projektów pod warunkiem, że służyłyby one ochronie zagrożonych gatunków (ex-situ i in-situ) i siedlisk, restytucji gatunków ginących, zachowaniu i odnowie różnorodności biologicznej.</p> <p>Jeśli są to gatunki, które nie są chronione to takie wsparcie zapewniają "Fundusze Europejskie dla Rybołówstwa na lata 2021-2027", konkretnie działanie 1.6.</p>
12.	Krzysztof Haliniak samorząd lokalny - pyszniński i nizański.	<p>1. Jaką formę rozliczania projektów parasolowych jest przewidywana? Pytanie czy w ogóle Komisja Europejska dopuszczałaby taką formę rozliczania podobną do programu krajowego Czyste Powietrze?.</p> <p>2. Prośba o rozszerzenie definicji klastra energetycznego.</p>	<p>1. W podstawowym zakresie to są kwestie, które rozstrzygane i doprecyzowane będą na kolejnych etapach, ale oczywiście bardzo prosimy o przedłożenie takich wniosków. Jeśli chodzi o zasady wdrażania projektów parasolowych, to dla nas takim wyznacznikiem są doświadczenia, które do tej pory były zdobywane, przede wszystkim przy projektach parasolowych dotyczących odnawialnych źródeł energii. Będziemy mieć również doświadczenia w zakresie projektów parasolowych przy okazji pięciu projektów dotyczących indywidualnych oczyszczalni ścieków czy przydomowych oczyszczalni ścieków komunalnych na terenie Bieszczad i Błękitnego Sanu. Tam głównie chodzi o gminy bieszczadzkie i Pogórza</p>

			<p>Dynowskiego. Takich pięć gmin się podjęło takich projektów.</p> <p>2. Temat klastrów energetycznych jest w dużej mierze do doprecyzowywania na etapie późniejszym. Klastry energetyczne to są takie powiązania podmiotów, które wytwarzają energię ze źródeł odnawialnych i podmiotów, które tę energię wykorzystują, by nie wchodziła taka energia do sieci dystrybucyjnej, powodując to, że te sieci dystrybucyjne są odciążane. Nowe unijne przepisy zakładają znaczny wzrost roli i znaczenia aktywnych konsumentów energii. Samobilansujące się lokalne systemy wytwórców i konsumentów energii mają ważne, wielopłaszczyznowe znaczenie dla prowadzenia dalszego rozwoju w kierunku neutralności klimatycznej i gospodarki o obiegu zamkniętym. Natomiast szczegóły będą doprecyzowane na etapach późniejszych.</p>
13.	Jacek Foc, Spółdzielnia Mieszkaniowa Siarkowiec w Tarnobrzegu	Czy braliście pod uwagę w ramach oszczędności energii wymianę wind w budynkach wielorodzinnych?	<p>Wymogi w celu szczegółowym 2(i), tj. <i>wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</i>, są ukierunkowane głównie na szeroki zakres termomodernizacji budynków</p> <p>Należy podkreślić, iż w celu szczegółowym 2(i), zakres działań w odniesieniu do budynków, urządzeń technicznych lub instalacji i procesów technologicznych, musi wynikać z audytów energetycznych.</p> <p>W przypadku projektów kompleksowych wspierane mogą być także uzasadnione elementy niewynikające z audytów energetycznych (m.in. windy).</p> <p>W projekcie FEP zwiększony zostanie limit w/w wydatków pozaaudytowych z 5% do 20%.</p> <p>Jednak ostateczne utrzymanie w/w limitu uzależnione będzie od wyniku negocjacji programu regionalnego z Komisją Europejską.</p> <p>Dodatkowo, w ramach Priorytetu 5 wstępnie przewiduje się uwzględnienie możliwości finansowania inwestycji polegających na dobudowie wind w mieszkaniach wielorodzinnych, w celu poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami lub dla seniorów.</p> <p>Uszczegółowienie warunków wsparcia zostanie określone na dalszym etapie prac nad programem.</p>
14.	Pytanie z czatu	Priorytet 7 "Kapitał ludzki gotowy do zmian", cel szczegółowy 4. Pytanie dotyczy zakładanych wskaźników: "Priorytet dotyczy realizacji działań na rzecz osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, czyli osób będących klientami ośrodków pomocy społecznej. Czy w związku z tym te instytucje mają weryfikować status osoby bezrobotnej? Przecież to tylko jedna z 16 przesłanek ustawy o pomocy społecznej.	<p>Jeśli chodzi o kwestię wskaźników, to siłą rzeczy na poziomie programu te wskaźniki staramy się ograniczyć do minimum. W związku z tym nie chcemy na tym etapie już wszystkich wskaźników umieszczać w programie. Część wskaźników będzie oczywiście w uszczegółowieniu programu i to na tym etapie się znajdą te kwestie wskaźnikowe. Natomiast chcielibyśmy, żeby te wskaźniki były jak najbardziej adekwatne i najbardziej pojemne. Nie chcemy detalicznie dużej ilości wskaźników w przyszłym programie "Fundusze Europejskie dla Podkarpacia", tylko chcemy, żeby to były rzeczywiście pewne</p>

		<p>Według mnie brakuje określonych wskaźników na poziomie priorytetu".</p>	<p>konglomeraty, które z jednej strony pozwolą nam monitorować to, co się w projektach dzieje, ale z drugiej strony nie będą też odpowiednio znaczącym obciążeniem dla przyszłych wnioskodawców. Jeśli chodzi o pierwszą część pytania dotyczącą weryfikacji statusu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym czy osób biernych, to w przeciwieństwie do tych działań, które będą realizowane w celu szczegółowym "a", w przypadku celu szczegółowego "h" na ten moment - i tu zaznaczam, że w tym momencie takie informacje posiadamy - nie będziemy weryfikować statusu osoby bezrobotnej, tylko wszystkie przesłanki, które są przesłankami wykluczenia społecznego, tak jak zostało tutaj podane w pytaniu, będą możliwe do weryfikacji i do obejmowania wsparciem osoby z uwagi na jedną z tych 16 przesłanek, nie tylko na bycie osobą bezrobotną zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy. Tak że na ten moment mogę powiedzieć, że ten katalog możliwości wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, osób biernych jest szeroki. Natomiast pewnie wszystko okaże się na etapie SzOP-u i ewentualnie rekomendacji czy też wytycznych. No teraz to mają być rekomendacje Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej dla poszczególnych celów szczegółowych, które będą wydawane już w momencie, gdy programy będą ruszały i będą ogłaszane pierwsze konkursy.</p> <p>Podsumowując. Weryfikacja statusu osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym będzie dokonywana na późniejszym etapie (etap wdrożenia i realizacji konkretnego projektu).</p> <p>W perspektywie 2021-2027 wskaźniki dla celu szczegółowego są oparte na wspólnej liście wskaźników produktu i rezultatu 2021-2027 – EFS+ i ona nie przewiduje wskaźnika dotyczącego osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (jak to było w perspektywie RPO 2014-2020), stąd w projekcie Programu FEP 2021-2027 zaproponowano jedynie kilka m.in. odnoszący się tej przesłanki bezrobocia (w trakcie ustalania). Ewentualnie pozostałe specyficzne wskaźniki mogą zostać uwzględnione na poziomie dokumentu Szczegółowego Opisu Priorytetów albo już konkretnego projektu.</p>
15.	<p>Pytanie z czatu</p>	<p>"Może warto byłoby odnieść się do Strategii Rozwoju Usług Społecznych 2021-2040, dzięki czemu można by projektować tak zwane wiązki usług, zwłaszcza w instytucjach pomocy społecznej, które nie będą przeobrażać się w centra usług społecznych, a będą mogły realizować kompleksowe pakiety usługowe wobec priorytetowych zdefiniowane w strategii grupy docelowej".</p> <p>Czy państwo "Odwołujcie się do wspomnianej strategii".?</p>	<p>Zapisy projektu Programu FEP 2021-2027 w części 1. <i>Strategia programu: główne wyzwania w zakresie rozwoju oraz rozwiązania polityczne</i> odwołuje się do krajowego dokumentu Strategii rozwoju usług społecznych, polityka publiczna na lata 2021–2035. Mając na uwadze, że dokument nie jest został jeszcze przyjęty a proces DI jest procesem długim i wymagającym środków, w związku z tym odwołujemy się do niej, ale tak, można powiedzieć, w ostrożny sposób. Zapisy projektu Programu FEP 2021-2027 zmiernają do spójności z dokumentem. Natomiast jeśli chodzi o wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, to zakładamy, że ścieżka</p>

			dla podmiotów, które nie będą przechodziły, nie będą się przekształcały w CUS-y, jest ścieżką otwartą. To znaczy można realizować kompleksowy programy aktywizacji społecznej, zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej, tak jak to było do tej pory. W związku z tym myślę, że dosyć elastycznie podchodzimy do tego, w jaki sposób to wsparcie można zaplanować w przyszłej perspektywie finansowej przez takie podmioty jak OPS-y, które nie chcą przekształcić się w Centra Usług Społecznych. Ws. CUS projekt Programu FEP 2021-2027 zakłada tworzenie centrów usług społecznych i rozwój dostarczanych przez nie usług, w tym wsparcie istniejących CUS.
16.	Pytanie z czatu	Czy w ramach Priorytetu 7 "Kapitał ludzki gotowy do zmian", działanie 7.1 Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy, organizowane będą konkursy wniosków o dofinansowanie, czy też środki będą dzielone jedynie w trybie pozakonkursowym"?	Zgodnie z Linia Demarkacyjną określającą możliwy podział interwencji i zasady wdrażania krajowych i regionalnych programów w perspektywie finansowej 2021-2027 wsparcie w celu szczegółowym a) dotyczące aktywizacji osób bezrobotnych będzie realizowana wyłącznie przez powiatowe urzędy pracy w trybie niekonkurencyjnym. Natomiast wszystkie inne osoby niezarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy, czyli na przykład osoby biernie zawodowo będą wspierane w celu szczegółowym h), gdzie będą mogły być obejmowane szerszym zakresem usług. Realizacja cs h) skierowana jest do szerszego katalogu beneficjentów niż tylko powiatowe urzędy pracy.
16.	Pytanie z czatu	Czy Działanie 7.1. nie jest powtórką z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013"?	Nie jest to tożsame działanie, z uwagi na odrębność możliwych działań, wskazanych w przyjętych zapisach projektu Umowy Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce oraz przygotowanym na jej podstawie projektem Linii Demarkacyjnej. W LD, w których wsparcie na aktywizację zawodową osób bezrobotnych wskazane zostało do realizacji wyłącznie przez urzędy pracy i Ochotnicze Hufce Pracy.
17.	Pytanie z czatu	Propozycja rozszerzenia celu dotyczącego tworzenia punktów specjalistycznego poradnictwa, to jest nie tylko ukierunkowanych na diagnostykę i terapię FAS, ale także świadczących inną specjalistyczną pomoc.	Istniejące zapisy projektu Programu FEP 2021-2027 nie wykluczają możliwości realizacji wskazanych działań, ponieważ projekt Programu zawiera ogólne zapisy dotyczące poszczególnych rodzajów działań możliwych do realizacji w ramach poszczególnych celów szczegółowych. Niemniej jednak zgłoszona propozycja zostanie uwzględniona w zapisach projektu Programu FEP 2021-2027, np. stworzenie i wsparcie punktów poradnictwa specjalistycznego dotyczących m.in. diagnostyki i terapii dzieci, w tym m.in. z FAS/FASD, spektrum autyzmu. Ewentualne doprecyzowania zakresów będą możliwe na poziomie dokumentu Szczegółowego Opisu Priorytetów. Ewentualne doprecyzowania zakresów będą możliwe na poziomie dokumentu Szczegółowego Opisu Priorytetów.
18.	Pytanie z czatu	Prośba o rozszerzenie tematyki dot. deinstytucjonalizacji placówek	Jeśli chodzi o deinstytucjonalizację usług, to założenie jest takie, że Komisja chce, aby środki funduszy strukturalnych w tym obszarze były wydawane wyłącznie na usługi środowiskowe, czyli świadczone w

		całodobowych. Na czym będzie polegało to wsparcie?.	<p>społeczności lokalnej. Czyli mówiąc wprost, nieświadczony w instytucjach całodobowych. Natomiast pracujemy i negocjujemy z Komisją w taki sposób, aby również placówki realizujące usługi całodobowe, czyli np. domy pomocy społecznej, mogły świadczyć usługi, rozszerzyć swój zakres usług o działania środowiskowe. Czyli najprościej rzecz ujmując, jeżeli mamy DPS, który świadczy usługę całodobową, to w ramach przyszłego programu być może, jeżeli to zostanie zatwierdzone i jeżeli Komisja zgodzi się na takie rozwiązanie i takie zapisy w programie, możliwe będzie, aby przy np. Domu Pomocy Społecznej powstał dzienny dom pobytu albo aby zatrudnić dodatkowo kilka, kilkanaście opiekunów, opiekunek, które będą świadczyły usługi opiekuńcze w mieszkaniach osób, które z takich usług będą chciały skorzystać. I na to środki są, być może będą. Natomiast co do zasady jeśli byłby projekt, który polegałby wyłącznie na świadczeniu usług środowiskowych, czyli na przykład organizacji pozarządowej czy podmiotu, który zajmuje się wyłącznie świadczeniem usług środowiskowych, to już na ten moment można powiedzieć, że takie usługi z dużym prawdopodobieństwem albo graniczącym z pewnością będą mogły być finansowane w przyszłym programie.</p> <p>Podsumowując: Projekt Programu FEP 2021-2027 uwzględnia ogólne zapisy planowanej interwencji, a doprecyzowania w tym w zakresie będą możliwe na poziomie dokumentu Szczegółowego Opisu Priorytetów. Należy podkreślić, że zagadnienie DI placówek całodobowych ma charakter horyzontalny i wymaga rozstrzygnięć z KE. Po otrzymaniu informacji niewykluczone są ewentualne zmiany w programie FEP 2021-2027 lub na poziomie dokumentów operacyjnych.</p>
19.	Pytanie z czatu	<p>-Czy będą dedykowane konkursy dla gmin, które będą chciały na przykład przekształcić ośrodek pomocy społecznej właśnie w takie Centrum Usług Społecznych? Czy wsparcie będzie obejmowało opracowanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej, opracowanie programu usług społecznych? -Czy wsparcie będzie obejmowało pokrycie kosztu monitorowania działań przekształceniowych?". -Na jakie wsparcie w tym zakresie można liczyć?</p>	<p>W tym zakresie zakładamy, że tworzenie nowych Centrów Usług Społecznych będzie finansowane i najkrócej rzecz ujmując chcemy, aby było realizowane analogicznie jak w przypadku programu krajowego, czyli w oparciu o model wynikający z ustawy i model przygotowany w tej perspektywie finansowej, i ten model, w oparciu o który finansowane jest funkcjonowanie Centrów Usług Społecznych już w ramach tej perspektywy finansowej z programu krajowego POWER. Warto zaznaczyć, że projekt Programu FEP 2021-2027 uwzględnia ogólne zapisy planowanej interwencji, a ewentualne doprecyzowania zapisów dotyczących zakresu interwencji zostanie wskazany na poziomie operacjonalizacji wsparcia np. w uszczegółowieniu Programu i innych adekwatnych dokumentach.</p>
20.	Pytanie z czatu	Prośba ws. mechanizmu wsparcia kadry, proszę o doprecyzowanie zapisów programu dotyczącego wsparcia kadry instytucji pomocy integracji społecznej przez Regionalny Ośrodek Pomocy	Na podstawie informacji Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej oraz projektu linii demarkacyjnej działania w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji kadr instytucji pomocy społecznej będą

		<p>Spółecznej w Rzeszowie, który będzie badał potrzeby szkoleniowe na poziomie poszczególnych projektów. Czy tak będzie?</p> <p>Pytanie: jeżeli będzie coś dofinansowywane z jednego priorytetu, to niekoniecznie z drugiego. I pytanie konkretne: "Czy jeżeli podmiot skorzysta z dofinansowania w celu 8.4, czyli Priorytetu 8, to czy będzie mógł jeszcze korzystać z celu z Priorytetu 7?".</p>	<p>realizowane na poziomie krajowym w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego Ws. dofinansowania podmiotów to gdy dana szkoła będzie uzyskiwać wsparcie w ramach Priorytetu 8 „Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność”, to ta szkoła nie będzie uzyskiwać wsparcia w ramach Priorytetu 7, który jest takim priorytetem ogólnym i odwrotnie.</p> <p>Dodatkowo wyjaśniamy, że zapisy projektu Programu FEP 2021-2027 w Priorytecie 8 dot. RLKS w obszarze 8.4 <i>Usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej</i> nie zawierają zapisów nt. demarkacji z Priorytetem 7.</p> <p>Szczegółowy zakres interwencji i ewentualne doprecyzowania zapisów będą możliwe na dalszym etapie prac na poziomie dokumentu Szczegółowego Opisu Priorytetów (np. odpowiednie zapisy nt. demarkacji pomiędzy Priorytetami 7 i 8).</p>
21.	Pytanie z czatu	<p>Pytania dotyczące przedstawienia wypracowanego standardu świadczonych usług. "Czy państwo sami określicie ramy, w ramach których usługi i jakie usługi trzeba będzie wypełniać? Czy w ramach realizacji usług społecznych można liczyć na finansowanie poradnictwa dla pracowników, zleceniobiorców mającego na celu świadczenie wysokiej jakości usług tylko dla osób bezpośrednio pracujących z osobami wymagającymi wsparcia?".</p>	<p>Projekt programu FEP 2021-2027 uwzględni ogólne zapisy planowanej interwencji, a ewentualne doprecyzowania zapisów dotyczących zakresu interwencji zostanie wskazany na poziomie operacjonalizacji wsparcia np. w uszczegółowieniu Programu i innych adekwatnych dokumentach. Zagadnienie tej części jest kontynuacją dotyczącą CUS-ów. Na ten moment tak zakładamy, z tego standardu, który już jest przygotowany w ramach programu krajowego i chcemy, aby te usługi były świadczone według tych samych wymogów. Jeśli chodzi o szkolenia, to jeżeli ten standard przewiduje szkolenia, to w takim samym kształcie chcielibyśmy takie usługi świadczyć. Myślę, że tutaj jakby trochę wyprzedzając, nie do końca chyba mam wiedzę na temat tego jak ten standard jest opracowany i to pewnie wymaga sprawdzenia, ale wydaje mi się, że dla pracowników tutaj nie będzie żadnych przeszkód. Natomiast dla podwykonawców albo dla zleceniobiorców, to myślę, że tutaj może być problem z finansowaniem tego typu usług. To tak na gorąco, z doświadczenia po prostu, które mam w tyle głowy, jeśli chodzi o realizację tego typu projektów.</p>
22.	Pytanie z czatu	<p>Doprecyzowanie poprzedniego pytania. Chodzi o też świadczenia. Chodzi o pokrycie kosztów szkoleń dla pracowników realizujących przedsięwzięcia, co pozwoliłoby na podniesienie standardu usług. I jest też taka sugestia, że może "warto by było, aby PCPR-y ubiegały się o środki na realizację szkoleń, wtedy odpowiedziałyby na realne potrzeby kadr pomocowych z danego terenu. Należy zwrócić uwagę na ilość różnorodnych instytucji i jednostek, które powstały w obecnej, poprzedniej perspektywie finansowej, które również wymagają</p>	<p>Jeśli chodzi o szkolenia kadr systemu pomocy społecznej, to takie wsparcie będzie realizowane przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w ramach programu krajowego. I tam będzie kompleksowe wsparcie dla kadr, zwłaszcza w zakresie deinstytucjonalizacji usług. Natomiast my na poziomie regionalnym zakładamy, że wsparcie dla kadr będzie możliwe w pewnym ograniczonym zakresie, bo musimy się trzymać tej demarkacji pomiędzy programem krajowym a programem regionalnym. Natomiast chcielibyśmy, aby takie wsparcie szkoleniowe było możliwe jako element projektu. Czyli jeżeli dany podmiot realizuje określone zadania, realizuje określone usługi i potrzebne jest wsparcie dla kadry, to takie wsparcie chcielibyśmy zapewnić w ramach takiego projektu kompleksowego. Natomiast nie</p>

	<p>odpowiedniego wsparcia szkoleniowego i poradniczego</p> <p>Postulat, aby szkolenia miały bardziej specjalistyczny charakter, na przykład by był podział na szkolenia podstawowe, zaawansowane i specjalistyczne. Czy jest taka możliwość?</p>	<p>chcielibyśmy finansować samych projektów szkoleniowych, wyłącznie dla pracowników poszczególnych jednostek, tylko jako uzupełnienie działań, które taka jednostka realizuje.</p>
--	--	---